

**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF REGIONAL ENTREPRENEURSHIP AND PROSPECTS FOR ENSURING INVESTMENT ACTIVITY

Khabibullayev Islomjon Nematulla ugli

Gulistan State University Economics Direction 2nd-year Master's Student

Abstract

The article provides a scientific analysis of the specific features of the development of regional entrepreneurship in the Republic of Uzbekistan and the prospects for ensuring investment activity. It examines entrepreneurial activity based on the natural-geographic, demographic and production potential of the regions, clustering processes, the role of family and small businesses, as well as the importance of special economic zones and preferential financing mechanisms. Directions for ensuring the sustainable growth of regional entrepreneurship through improving the investment climate, modernizing infrastructure, attracting venture capital and developing human capital are substantiated. The research results are of practical importance for strengthening interregional balance and increasing the competitiveness of the national economy.

Keywords

Regional entrepreneurship, small and medium-sized businesses, investment activity, clustering, special economic zones, family entrepreneurship, investment climate, regional development.

ХУДУДИЙ ТАДБИРКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ХУСУСИЯТЛАРИ ВА ИНВЕСТИЦИОН ФАОЛЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ ИСТИҚБОЛЛАРИ

Хабибуллаев Исломжон Нематулла ўғли

Гулистон Давлат Университети Иқтисодиёт йўналиши 2-курс магистри

**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

Аннотация. Мақолада Ўзбекистон Республикасида ҳудудий тадбиркорликни ривожлантиришнинг ўзига хос хусусиятлари ва инвестицион фаолликни таъминлаш истиқболлари илмий жиҳатдан таҳлил қилинган. Ҳудудларнинг табиий-географик, демографик ва ишлаб чиқариш салоҳиятига асосланган тадбиркорлик фаолияти, кластерлашув жараёнлари, оилавий ва кичик бизнеснинг роли, шунингдек махсус иқтисодий зоналар ва имтиёзли молиялаштириш механизмларининг аҳамияти очиб берилган. Инвестицион муҳитни яхшилаш, инфратузилмани модернизациялаш, венчур капитални жалб қилиш ва инсон капиталини ривожлантириш орқали ҳудудий тадбиркорликнинг барқарор ўсишини таъминлаш йўналишлари асослаб берилган. Тадқиқот натижалари ҳудудлараро мувозанатни мустаҳкамлаш ва миллий иқтисодиётнинг рақобатбардошлигини оширишда амалий аҳамиятга эга.

Калит сўзлар: ҳудудий тадбиркорлик, кичик ва ўрта бизнес, инвестицион фаоллик, кластерлашув, махсус иқтисодий зоналар, оилавий тадбиркорлик, инвестиция муҳити, ҳудудий ривожланиш.

Ҳудудий тадбиркорликни ривожлантириш Ўзбекистон Республикаси иқтисодиётининг барқарор ўсишини таъминлашда муҳим стратегик аҳамиятга эга бўлиб, ушбу жараённинг ўзига хос хусусиятлари ҳудудларнинг табиий-географик, демографик, ишлаб чиқариш ва инфратузилма салоҳиятига боғлиқ ҳолда шаклланади. Замонавий шароитда ҳудудий тадбиркорлик нафақат маҳаллий аҳолининг бандлигини таъминлаш ва даромадларини ошириш воситаси сифатида, балки ҳудудлараро иқтисодий мувозанатни мустаҳкамлаш, ички бозорни тўлдириш ҳамда экспорт салоҳиятини кенгайтириш омили сифатида намоён бўлмоқда. Кичик ва ўрта бизнес субъектларининг ЯИМдаги улуши 50 фоиздан ортиб, айрим тармоқларда, жумладан қишлоқ хўжалиги, савдо ва хизматлар

**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

соҳасида ҳал қилувчи рол ўйнамоқда, бу эса ҳудудий тадбиркорликнинг иқтисодий тизимдаги ўрнини янада оширади. Ҳудудий тадбиркорликнинг ривожланиш хусусиятларини таҳлил қилишда бир қатор муҳим жиҳатларни ажратиб кўрсатиш лозим. Биринчидан, ҳудудларнинг рақобатбардош устунликларидан самарали фойдаланиш асосида соҳавий ва ҳудудий кластерларни шакллантириш амалдаги амалиётнинг марказий йўналишига айланган. Кластерлашув механизми ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, қўшимча қиймат занжирини яратиш ва маҳаллий хомашёни чуқур қайта ишлаш имконини беради, бу эса ўз навбатида кичик ва ўрта корхоналарнинг инновацион фаоллигини рағбатлантиради. Иккинчидан, оилавий тадбиркорлик ва маҳаллалар даражасидаги кичик ишлаб чиқаришларнинг кенг қамровли жалб этилиши ҳудудий ривожланишнинг ижтимоий-иқтисодий аҳамиятини оширади. Давлат томонидан аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш, имтиёзли кредитлар ажратиш, ер ижараси бўйича енгилликлар бериш ва солиқ имтиёзларини қўллаш орқали оилавий бизнеснинг барқарорлашувига эришилмоқда. Учинчидан, ҳудудлардаги инфраструктура ва логистика имкониятларининг нотекис тақсимланиши ҳудудий тадбиркорлик фаоллигидаги фарқларни келтириб чиқаради. Тошкент шаҳри ва айрим вилоятларда бизнес субъектларининг зич жойлашуви кузатилса, чекка ва шароити оғир ҳудудларда тадбиркорлик муҳитини яхшилаш учун мақсадли давлат дастурлари ва инвестициялар талаб этилади.

Инвестицион фаолликни таъминлаш истиқболлари ҳудудий тадбиркорликнинг кейинги ривожланиши билан узвий боғлиқ. Ўзбекистонда инвестиция муҳитини яхшилаш борасида амалга оширилаётган ислохотлар, жумладан махсус иқтисодий зоналар, кичик саноат зоналари ва инновацион ҳудудларнинг кенгайтирилиши хорижий ва маҳаллий инвестицияларни жалб

**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

қилишда муҳим восита бўлиб хизмат қилмоқда. Махсус иқтисодий зоналардаги саноат ишлаб чиқаришининг ўсиши, солиқ ва божхона имтиёзлари, шунингдек, соддалаштирилган маъмурий тартиб-таомиллар инвеститорлар учун жозибадор шарт-шароитлар яратмоқда. Шу билан бирга, кичик ва ўрта бизнесни молиялаштиришда халқаро молия институтларининг иштироқи, жумладан кафолат механизмлари ва имтиёзли кредит линиялари орқали молиялаштириш бўшлиғини қисқартиришга эришилмоқда. Венчур капитал бозорининг шаклланиши, стартап экотизимининг ривожланиши ва ёш тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш дастурлари инновацион лойиҳаларни ҳудудларга олиб киришда янги имкониятлар очиб бермоқда. Инвестицион фаолликни оширишнинг истиқболли йўналишлари сифатида қуйидагиларни белгилаш мумкин. Аввало, ҳудудларнинг инвестицион салоҳиятини баҳолашда панел маълумотлари асосидаги таҳлиллар, бозор ҳажми, меҳнат харажатлари ва рақамли инфратузилма кўрсаткичларини ҳисобга олиш зарурати мавжуд. Бундай ёндашув ҳудудларни самарадорлик ва потенциал индекслари бўйича гуруҳлашга, етакчи ва орқада қолган ҳудудларни аниқлашга имкон беради. Иккинчидан, инфратузилмани модернизациялаш, транспорт-логистика коридорларини ривожлантириш ва энергия таъминотини барқарорлаштириш инвестицияларни жалб қилишнинг асосий шартидир. Учинчидан, тадбиркорлик экотизимининг барча иштирокчилари — давлат органлари, молия институтлари, илмий-тадқиқот марказлари ва бизнес бирлашмалари ўртасидаги ҳамкорликни кучайтириш инновацион ғояларни тижоратлаштириш ва экспортга йўналтирилган ишлаб чиқаришни кенгайтиришга хизмат қилади. Тўртинчидан, инсон капиталини ривожлантириш, тадбиркорлик кўникмаларини шакллантириш ва аёллар ҳамда

**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

ёшлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш орқали ҳудудий бизнеснинг инклюзивлигини ошириш муҳим аҳамият касб этади.

Ҳудудий тадбиркорликни ривожлантириш ва инвестицион фаолликни таъминлаш жараёнида мавжуд муаммолар, жумладан молиялаштиришга кириш имкониятларининг чекланганлиги, инфратузилма номувофиқлиги ва ҳудудлараро фарқларнинг сақланиб қолиши тизимли ёндашувни талаб қилади. Бу муаммоларни ҳал этишда давлат сиёсатининг изчиллиги, институционал муҳитнинг барқарорлиги ва хусусий секторнинг фаол иштироки ҳал қилувчи омиллардир. Ўзбекистон 2030 стратегияси доирасида кичик ва ўрта бизнеснинг ЯИМдаги улушини ошириш, янги иш ўринларини яратиш ва экспорт ҳажмини кенгайтириш бўйича белгиланган мақсадларга эришиш ҳудудий тадбиркорликнинг сифатли ўсишини таъминлашга боғлиқ. Шундай қилиб, ҳудудий тадбиркорликнинг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда инвестицион фаолликни рағбатлантириш миллий иқтисодиётнинг рақобатбардошлигини ошириш, ҳудудларни мутаносиб ривожлантириш ва аҳоли фаровонлигини яхшилашнинг асосий шарти сифатида намоён бўлади.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Искандаров У. Ҳудудларда тадбиркорликни ривожлантириш // Scientific Journal of Science and Innovation. – 2024. – № 6. – Б. 1–8.
2. Курпаяниди К.И., Ашуров М.А. Ўзбекистонда тадбиркорлик муҳитининг замонавий ҳолати ва уни самарали ривожлантириш муаммоларини баҳолаш: Монография. – Тошкент: GlobeEdit Academic Publishing, 2019. – 214 б.
3. Аҳмаджонов Ф.А. Ўзбекистонда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожланиш босқичлари // Тафаккур манзили. – 2022. – № 2. – Б. 11–17.

**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

4. Исраилов Р. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш масалалари // Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари. – 2024. – Т. 4, № 9. – DOI: 10.47390/SPR1342V4I9Y2024N13.

5. Ғойибназаров Б.К., Раҳмонов Ҳ.О., Отажонов Ш.И. ва бошқ. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик – мамлакат ижтимоий-иқтисодий тараққиётини юксалтириш омили: Монография. – Тошкент: Фан, 2011. – 184 б.